

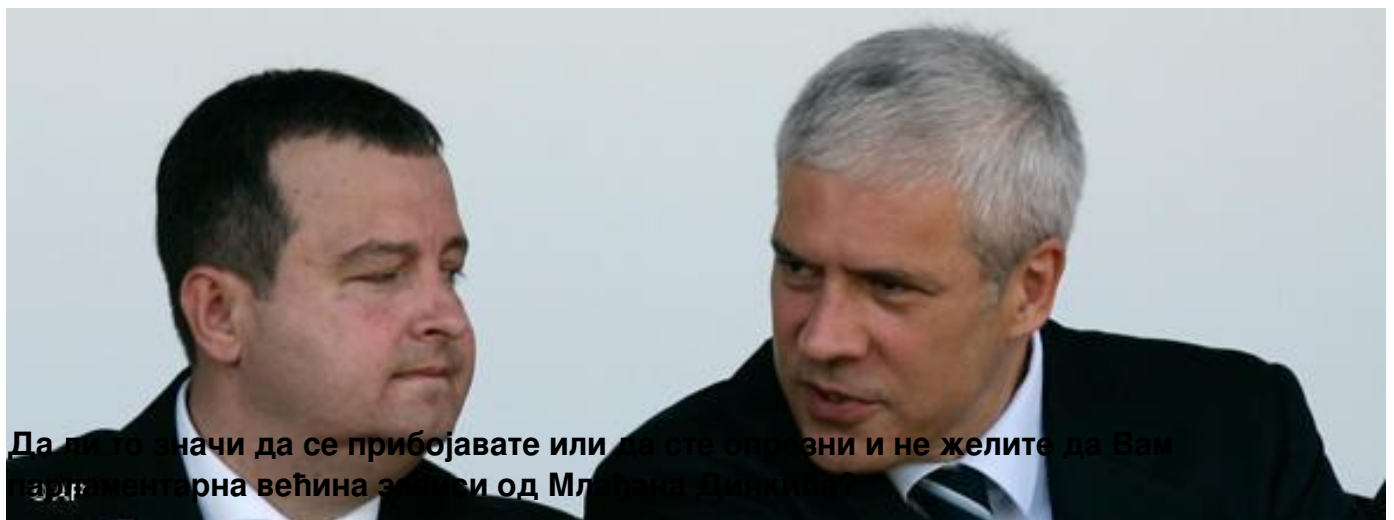
Будући премијер Србије Ивица Дачић не плаши се изазова и спреман је да води Србију ка ЕУ, као и да побољша комуникацију са Приштином. О томе је између осталог Дачић у Берлину ексклузивно говорио за Дојче веле.

DW: Србија треба да добије нову владу 23. јула... Верујете ли сада да је састављање владе 100 одсто извесно?

Ивица Дачић: „Потписан је коалициони споразум између три изборне листе које треба да чине нову Владу Србије. Наравно, у политици је све могуће, али за сада не постоје никакви проблеми који би указивали да може доћи до промене коалиционог споразума. Постоје само најаве да би овај споразум могао да буде много шири. Има других странака које су заинтересоване за учешће у влади и мени као мандатару остаје да наредних дана разговарам са њима и видим да ли ће нова коалиција обухватати још неку странку.“

Мислите на странке мањина?

„Да, мислим на мањине, странку Расима Љајића и друге.“

Да ли то значи да се прибојавате или да сте опрзани и не желите да Вам парламентарна већина зависи од Млађана Динкића?

„Није то у питању него потреба да око ових ствари постоји што шири политички консензус у Скупштини. То није ништа ново, разговори су вођени и раније. Што се тиче странака националних мањина, битно је да оне не дају тог 126. посланика, дакле да оне не одлучују ко ће владати у Србији, али је извесно интерес тих странака да учине што је могуће више за своје националне мањине, а то не могу учинити са места опозиције.“

Не плашите се дезертирања Динкића с обзиром на историјат његове странке, три срушене владе и иступања из претходне владе у којој сте и Ви били?

„Не плашим се зато што мислим да тај историјат и није такав каквим се чини на први поглед. Уосталом, и последња влада у којој је био Динкић трајала је четири године. На крају крајева, персонално питање није најважније - могуће је да влада опстане кратко или дуго, а то зависи од ситуације у којој се друштво налази. Лично се не плашим никаквих изазова.“

Рекли сте да ће Ваши социјалисти радије водити Владу него да само у њој учествују... Да ли ће у договореном односу броја министарстава (8 СНС, 5 СПС-ПУПС-ЈС, 2 УРС) Социјалистичка партија Србије моћи да спроводи своју политику?

„Када сам рекао да ми треба да водимо владу сигурно нисам мислио да треба да имамо апсолутну већину министара и чланова владе. Говоримо о функцији председника Владе која има политичку тежину. У сваком случају, ова влада не би требало да функционише као претходна него би требало да ради као тим, а то подразумева налажења заједничког именитеља за све партије.“

Тадић је био и председник и премијер

Према Вашим речима, са ДС-ом је пропао договор јер они нису желели Динкића у влади, а Ви нисте хтели да парламентарна већина зависи од ЛДП-а. Ипак, како својим бирачима објашњавате да у власт идете са другим људима? Можда су управо у већем броју гласали за Вас јер су желели наставак претходне коалиције?

„Тешко да су наши бирачи гласали за нас због демократа. Никада нисмо имали претерано одушевљење у чланству због коалиције са Демократском странком. Чак и сада, када смо позвали чланство да гласа за Бориса Тадића у другом кругу председничких избора, нисам сигуран да нас је већина послушала. Без обзира на добре личне односе које смо у власти имали, и даље постоје велике разлике у бирачком телу и биће потребне године да се оне премосте. Ми смо добили највећи број гласова после 2000. године управо због онога за шта смо се залагали и како смо водили одређена министарства. Не плашим се за своје бирачко тело сходно томе са ким идем у коалицију. За бирачко тело сам задужен ја - њихов однос зависи од тога како водим политику и како они оцењују оно што радим као лидер странке. Пре четири године, када смо направили коалицију са ДС-ом, ови из Демократске странке Србије и Српске радикалне странке говорили су да је то превара бирачког тела, да ћемо ми да пропаднемо - не само да нисмо пропали, него смо освојили двоструко више гласова, за разлику од њих.“

У уторак сте потписали коалициони споразум... у њему стоји сагласност о европској будућности Србије, останку Косова у саставу земље, опредељености будуће Владе за жестоку борбу против корупције и криминала, као и за озбиљне и обимне економске реформе. Многи би рекли да је ово дежа ви споразума о претходној влади који сте потписали са Тадићем?

„Не знам шта би друго могле да се договоре странке данас. Између партија не постоје толике програмске разлике, мислим да су општи циљеви толико начелни да око њих могу да се сагласе све странке. Разлике постоје када се иде дубље, по економско-социјалним питањима, ту већ улазимо у политичке програме и идеологију, односно терен на којем се странке разликују. У коалиционом споразуму многи избегавају да говоре о појединостима. Овде у Немачкој, ако ме сећање добро служи, коалициони споразум Ангеле Меркел има 100 страница текста јер се, да тако кажем, озбиљно схвата уговорни однос...“

Ваш нови споразум има 18 страница...

„И са тих 18 представља најпотпунији споразум у протеклих двадесетак година. Тек смо на почетку праксе да свака влада има детаљан програм онога што жели да уради у наредном периоду.“

Чиненица је да ће нову владу мучити исте муке као претходну - хтели сте да

сманите незапосленост, нисте успели. Проблем је било Косово, ту је остао статус кво. Хтели сте ка Европској унији, а помак није био превелики. Да ли то све значи да је претходна влада лоше радила?

„Не значи да је лоше радила. Влада је била оптерећена пре свега економском кризом која је настала неколико месеци након формирања те владе. Влада је такође све време била у сенци кључних политичких односа у Демократској странци. Влада, када је реч о ДС-у, готово да је сва била у другом плану у односу на активности председника. То је та зла коб када и председник и премијер долазе из исте странке - или је премијер безличан или долази до сукоба те две функције. Нажалост ми смо сви платили... Борис Тадић је био и председник и премијер.“

Нисте ли то знали и пре?

„Нисмо знали. То смо први пут добили у овој влади, први пут смо имали такву ситуацију. Да се разумемо, тако је било и у време Слободана Милошевића: Мирко Марјановић и остали били су у сенци председника Милошевића.“

Где очекујете највећи обрт у односу на политику претходне Владе?

„Мислим да ће до промена доћи у скоро свим сегментима. Колико ће те промене бити видљиве и брзе, стоји под знаком питања. Морамо да решавамо пре свега тешко бreme које имамо у односима са Европском унијом, а то су Косово и Метохија. То је бreme које нас прати и морамо да га решавамо. Са друге стране, економско-социјална ситуација је толико тешка да је потребно сагледати ситуацију на потпуно нови начин и видети како ћемо даље. Очекујем да до септембра нова Влада направи програм економског опоравка јер на овај начин не можемо да функционисемо.“

О имицу Милошевићевог портпарола

Драган Марковић Палма је рекао да је први пут од 2000. договорена права српска влада јер нико из иностранства није утицао на њено формирање. Ви сте управо

имали састанке у Берлину... да ли је ту било покушаја утицаја?

„Не. Драган Марковић је у праву да је ово, можда не прва, али једна од малобројних влада да неко са стране није утицао на њено образовање. Тако је било јер сада међународна заједница није превише заинтересована да стаје на страну једне или друге политичке опције. И када смо питали да ли има проблема да идемо са једнима или другима, овог пута се нису опредељивали за ДС и Тадића.“

Кога сте то питали?

„Када смо разговарали са представницима ЕУ о оријентацији Српске напредне странке и да ли би било неких проблема да идемо у коалицију са њима, рекли су да нема никаквих проблема и да би једини проблем могло да буде ако у владу уђе ДСС Војислава Коштунице - због његовог антиевропског става. То не значи да њега неко није желео, него да би било проблема у функционисању са Европском унијом, с обзиром да се налазимо у фази кандидатуре.“

Како се Ви лично носите са имицом Милошевићевог портпарола који се стално повлачи по немачким медијима?

„Једноставно се не обазирем на то. Милошевић је део историје ове партије, а ја морам да гледам даље. Прошлост ме не интересује јер се не може изменити, али можемо да урадимо нешто да изменимо будућност наше земље. Мислим да последњих година нема конструктивније партије него што је била Социјалистичка партија. Наши европски партнери знају да смо поуздани и практични у смислу изналажења примењивих решења.“

Ипак, Ваши нови партнери су скинули националистичке беџеве и демонстративно се одрекли идеје о Великој Србији, а Ви се никада нисте отворено одрекли Милошевићевог наслеђа и дела. Да ли Вас неко у Европи пита за то?

„Не. Ја сам опстао иако је Милошевић хтео да ме искључи из партије. Изабран сам на место председника Главног одбора те партије противно ставу Милошевића. Изабран сам

за председника партије иако је Милошевићева породица подржавала друге кандидате. Према томе, шта има мени неко да прича о томе!? Људи заборављају да се гледају резултати и политика која се води. Ако неко има нешто да ми замери у односу на оно што сам радио, нека изволи. Али Министарство унутрашњих послова је од стране грађана проглашено за најуспешније министарство у Влади Србије. И то је то.“

Николић је евро-фанатик у очима Европљана

У претходној власти сте имали прву виолину у виду Бориса Тадића, а сада је председник земље Томислав Николић кога у Европи прати другачији глас и са којим треба да делите извршну власт. Да ли таква власт може да води Србију ка ЕУ?

„Мислим да се варате када говорите о Николићу. Верујте ми да је данас Николић у очима Европљана већи евро-фанатик него неки други политичари. Чак код њега долазе неки амбасадори да се жале на моју политику. Мислим да су Николић и Вучић имали добру припрему у међународној јавности за победу на изборима. Вероватно им је у томе помагао и Борис Тадић и зато сада не треба да се жали никоме.“

Једна од ствари које ће тражити у Европи јесте фамозно регионално помирење. Како Ви намеравате да водите регионалну политику ако иза себе имате председника земље који каже да у Сребреници није било геноцида?

„Знаете шта, пре неколико дана сам се видео са Бакиром Изетбеговићем, имали смо веома користан, срдчан и добар разговор. Чуо сам се са Бевандом који је председавајући Савета министара БиХ. Очекујем да ми ускоро у посету дође министар спољних послова Лагумџија - чуо сам се недавно са њим телефоном. То је политика мира, стабилности и помирења.“

До сада је Борис Тадић, и пре свега његов однос са хрватским председником Ивом Јосиповићем, био виђен као мост сарадње. Да ли ће Вам Тадић недостајати бар у регионалном смислу?

„Никада нисам говорио ништа лоше о Демократској странци. Мислим да смо добро сарађивали и да је Борис Тадић имао веома значајну улогу у историји Србије у том периоду, али политичка ситуација је таква да сам могао да се водим или емотивним или рационалним разлозима. Рационално размишљање је говорило да је једино логично решење ова коалиција у којој ће, између осталог, и наша партија и коалиција имати руководеће место премијера. Свака друга опција била би контрапродуктивна имајући у виду да бисмо ишли са групацијом која је практично изгубила изборе.“

Да се не играмо покретних циљева са ЕУ...

У разговору са кипарском министарком спољних послова Ерато Маркулис рекли сте да очекујете датум за почетак преговора са ЕУ до краја године. До сада је Србија, да би направила неки корак ка ЕУ, увек морала нешто да уради заузврат. Шта Ви намерава да урадите да бисте добили почетак преговора?

„Веома је битно да Србија зна шта треба да уради. Да не играмо стално игру покретних циљева. И људима у немачкој администрацији сам рекао да је цела ова игра слалом на малом простору - још ако су вам капије покретне, онда никада не можете да дођете до циља. Зато је неопходно међусобно поверење, да се зна желимо ли дијалог, шта смо се договорили и шта ћемо да реализујемо.“

Ви већ причате о Косову?

„Па једино је Косово остало спорно. Постоји општи део који се тиче општег напретка Србије и биће дефинисан у извештају Европске комисије у октобру. Независно од тога, мораће да се заврше питања која су у децембру помињана око Косова. Ту се мисли на имплементацију договореног, на завршетак разговора у вези са телекомуникацијама и енергетиком и да Еулекс, Кфор и друге институције могу да делују на целој територији; мисли се наравно и на започињање политичког дијалога за који је председник Николић рекао да није спорно да се води ни на највишем државном нивоу. Тај дијалог би утврдио како да уредимо односе тако да не наруше наш европски пут, а са друге стране да Србију не доведемо у ситуацију да својим делима признаје независни статус Косова и Метохије.“

Зашто мислите да ће уопште доћи до тог политичког дијалога када се чини да Влада у Приштини има боље карте у рукама, тј. да Косово де факто не зависи од Србије? Зашто би Приштина сада пристала на политички дијалог?

„Мислим да је жеља међународне заједнице да дође до дијалога. Сигурно је да би свака страна у дијалогу имала своје становиште, али важно је да се дијалог води и да се сила избаци из употребе у нашим међусобним односима.“

Томислав Николић је уверавао бираче да има сјајан план за Косово, али да ће га открити тек ако дође на власт. Је ли Вам рекао о чему се ради?

„Не, нисам са њим разговарао о том плану. Када је у питању Косово, мислим да треба да постоји шири консензус свих, како бисмо сви знали шта ћемо да радимо.“

Да ли је за Вас актуелна идеја поделе Косова?

„За мене јесте актуелна, али питање је колико је актуелна за међународну заједницу и за Албанце. И даље верујем да је то било једно од најбољих могућих решења. Мислим да је све остало на нивоу мог личног залагања које није подржао нико ни у Србији. То је мање важно питање од нормализације стања. Да не буде више сукоба, терорисања људи и напада - да се једноставно нормализује ситуација и завладају мир и стабилност.“

Не смемо да радимо против себе

Како уопште мислите да дођете до те нормализације ако одбијате да седнете за исти сто са представницима Косова? На Тадића је осуто дрвље и камење јер се у Дубровнику срео са Тачијем...

„Ја нисам на Тадића осуо дрвље и камење јер се срео са Тачијем. Али ако је већ хтео да испадне човек са храброшћу да то уради, онда је то требало да уради као председник. А

не сада кад више није на функцији. Што ниси скупио храброст и то урадио као председник!? Јер тада би имало некаквог ефекта. Сада нема никаквог ефекта осим погубног ефекта за њега у бирачком телу Србије. Друго, он и његова партија су нама условљавали да не можемо да идемо на скупове по Европи ако Косово није представљено на адекватан начин. Па одакле морално право да се они сада понашају другачије?“

Да ли ћете Ви, као премијер, показати ту врсту храбрости коју је Тадић, како кажете, прекасно показао?

„Наравно да хоћу. Ја сам и до сада говорио да не треба да правимо сами себи штету. Неколико пута сам био у ситуацији да морам да напустим скуп јер је дошао неки чиновник косовске администрације који није представљен адекватно. И ја, као заменик премијера, треба да се повлачим са скупа где је био неко милионити у хијерархији администрације са Косова. Али ту политику је успостављала влада Демократске странке. Исто као што су кандидовали Вука Јеремића за Генералну скупштину УН и предложили колики ће му бити буџет, а сада траже да нова влада поништи ту одлуку. Чекајте, па зашто нова влада? Зашто ова садашња влада не поништи одлуку коју је донела!? Двоструки аршини нису добри. Исто тако сада, када нисам са њима, кажу да је влада са Дачићем катастрофа, а до пре месец дана су били чак за то да ја будем премијер, а Тадић председник Републике.“

Господине Дачићу, хвала Вам на издвојеном времену и разговору.

Интервју: Немања Рујевић, Берлин

(Дојче веле, 13. 7. 2012)